

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Mehdi Vaziri
Arkitekt
010-22 45 186
mehdi.vaziri@lansstyrelsen.se

Beslut
2020-08-31

Diarienummer
343-24839-2020

Sida
1(5)

Trafikverket Region Väst
trafikverket@trafikverket.se
marie.soderlid@trafikverket.se
Dnr: TRV 2015/80602

Godkännande av miljökonsekvensbeskrivning till vägplan för E20 förbi Mariestad, delen Hindsberg-Muggebo, Mariestads kommun, Västra Götalands Län

Ref. till MKB daterad 2020-06-05, Projektnummer: 150307

Beslut

Länsstyrelsen godkänner den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) för E20 förbi Mariestad, delen Hindsberg-Muggebo, i Mariestads kommun, Västra Götalands län.

Ärendet

Från strax väster om Hindsberg fram till trafikplats Haggården föreslås E20 läggas söder om befintlig E20 och därefter byggas om i befintlig sträckning. Hastigheten blir 100 km/timmen med genomgående 2+2 körfält med planfria korsningar och trafikplatser. Körriktningarna separeras med en 1,5 meter bred mittremsa som förses med mitträcke. Total belagd vägbredd blir 16,5 meter, vilket innebär att nuvarande väg breddas cirka 3,5 meter. Längs hela sträckan kommer faunastängsel att sättas upp.

Vägprofilen och vägbankar hålls så låga som möjligt för att anpassas till det flacka landskapet.

I förslaget inom vägplan Hindsberg-Muggebo ingår fyra större planskilda korsningar

- Hindsberg (ny faunaanpassad bro)
- Haggården (fullgod trafikplats)
- Ullervad (fullgod trafikplats)
- Enskild väg mot Suntorp (ny bro)

Härtill rivs befintlig bro över Tidån, en ny bro med fem körfält anläggs över Tidån och en ny gångpassage anläggs under E20 mellan Rattugglan/Rasta och parkeringen på andra sidan. Trafikverket har yrkat att Länsstyrelsen ska godkänna inlämnad MKB som har upprättats i anslutning till vägplanen, enligt 16 b § Väglagen.

Av MKB framgår att Trafikverket har genomfört samråd i enlighet med kraven i väglagen och miljöbalken.

Motiv för Länsstyrelsen beslut

I miljöbalkens 6 kapitel anges vilka krav som ställs på en miljökonsekvensbeskrivning. Det är utifrån detta kapitel som Länsstyrelsen prövar om en miljökonsekvensbeskrivning kan godkännas.

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas projektets lokalisering, omfattning, utformning och konsekvenser på ett tydligt sätt. Åtgärder för att undvika skadliga konsekvenser har angivits i beskrivningen. MKB:n innehåller en lättillgänglig sammanfattning.

Länsstyrelsen instämmer i Trafikverkets bedömningar om vägplanens förenlighet med strandskyddets och biotopskyddets syften, och delar även Trafikverkets bedömning att genomförandet av vägplanen inte medför någon dispenspliktig påverkan på skyddade arter. Inga riksintressen eller Natura 2000-områden rörande naturmiljön finns inom vägplan Hindsberg-Muggebo.

I området vid Hindsberg och vid gränsen till området som den här MKB:n omfattar och till största delen belägen i den del som omfattas av vägplan Götene-Mariestad, finns på SGU:s biokemikarta indikation på höga halter av arsenik (det finns även indikation på att bakgrundshalterna för uran är högre här än i omgivande områden.)

Trafikverket har tagit fram en strategi för den planerade undersökningen och masshantering som redovisas i en särskild PM. Länsstyrelsen bedömer att strategin utgör ett bra underlag för planerad provtagning och masshantering.

Länsstyrelsen anser att MKB:n möjliggör en samlad bedömning av den planerade anläggningens konsekvenser för miljö, människors hälsa och hushållningen med naturresurser, i enlighet med 6 kap 3 § miljöbalken.

Länsstyrelsen anser att MKB:n uppfyller de krav som anges i miljöbalken. Den kan därför utgöra ett underlag vid prövning av vägplanen.

Överklagandehänvisning

Detta beslut får inte överklagas, enligt 6 kap 9§ miljöbalken.

Länsstyrelsens synpunkter inför det fortsatta arbetet med vägplanen

Förorenade områden:

Vad det gäller förorenade massor eller misstänkt förorenade massor har Trafikverket identifierat aspekter att arbeta vidare med i det fortsatta arbetet med vägprojektet. Nedan redogörs för Länsstyrelsens synpunkter angående Trafikverkets fortsatta arbete.

Områden som har förorenats på grund av mänskliga påverkan har identifierats i PM Markmiljö. De områden som undersökts visar på värden under MKM. I majoriteten av de analyserade proverna överskreds inte riktvärdet för MÄRR för någon analyserad parameter. Högre föroreningshalter (>KM<MKM) påträffades dock vid skrubborrprovtagning i nära anslutning till Trafikplats Haggården, vilket ska tas i beaktande om schaktarbeten ska utföras i området.

För schaktning inom vägområdet där föroreningar påträffas ska en saneringsanmälan skickas till tillsynsmyndigheten med anledning av påträffade föroreningar. Länsstyrelsen anser att detta även ska gälla för schakt i mark och hantering av massor med föroreningshalter överstigande KM (Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning), eftersom hantering och eventuell sanering och omhändertagande av massorna kan innebära att särskilda försiktighetsmått behöver vidtas samt att massornas lämplighet vid eventuell återanvändning kan behöva bedömas.

Inget asfaltsprov är uttaget längs aktuell vägsträcka. I det fortsatta arbetet ska behovet av asfaltsprovtagning utvärderas för att kontrollera eventuell förekomst av tjärasfalt i bundna lager.

Länsstyrelsen anser att om tjärasfalt upptäcks ska samråd/anmälan göras till tillsynsmyndigheten angående hantering av asfalten.

Områden med hög bakgrundshalt av metaller:

I Skaraborg finns det naturligt höga bakgrundshalter av arsenik och andra metaller där marken är påverkad av alunskiffer. Men trots att den är naturlig måste det finnas en särskild strategi för hur de massorna kan hanteras. Till exempel kan man inte flytta på arsenikhaltiga massor och använda dem ett stycke längre bort där bakgrundshalten är en annan. Vid förändrade pH-värden kan arseniken börja läcka varför man heller inte kan exponera massorna och förändra pH-värdet i dem och på så sätt riskera ett utläckage. Även vid uppläggning kan risker som att det dammar från högen innebära särskild hantering. Massor med misstänkt hög metallhalt ska undersökas (vid behov laktestas), beskrivas och konsekvensbedömmas ur ett miljö- och hälsoskyddsperspektiv.

Masshantering:

Projektet kommer få ett underskott på jord- och bergmassor. Möjligheter studeras att tillföra massor från angränsande vägprojekt Muggebo-Tjos. Länsstyrelsen anser att om massor ska återanvändas från andra ställen längs vägsträckan som inte omfattas av den här MKB:n, ska anmälan/samråd med tillsynsmyndigheten göras.

Massor som avses att återanvändas inom aktuellt vägprojekt ska vara undersökta med avseende på föroreningar, och föroreningsnivån ska vara acceptabel för den plats där massorna avses att återanvändas.

I MKB:n står det att Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark kan används för bedömning av om massor kan återanvändas eller om de måste omhändertas på annat sätt, samt att markanvändning inom aktuellt undersökningsområde (trafikområde) motsvarar ”mindre känslig markanvändning” (MKM) och att riktvärdena för MKM bör således tillämpas vid klassning av massor som skall återanvändas inom området eller deponeras.

Av PM angående strategi för undersökning och masshantering framgår att ambitionen är att återanvända massor med acceptabel föroreningsnivå inom samma område där överskottet uppstått, och inte transportera massorna eller placera dem på en annan plats i projektet. Nivån för när risken för föroreningsutbredningen blir acceptabel kommer att studeras i en fördjupad riskanalys och samråd med tillsynsmyndigheten.

Länsstyrelsen vill förtydliga att Naturvårdsverkets generella riktvärden för förorenad mark endast är relevanta för bedömning av om massorna kan återanvändas i det fall massorna avses att återanvändas inom sitt ursprungliga område. Ska massorna återanvändas på annan plats behöver en ny bedömning med avseende på den nya platsens känslighet och dess omgivning göras.

Förutsättningarna med avseende på föroreningssituation och känslighet kan skilja sig längs vägsträckan och återanvändning av massor från en annan plats får inte innebära en föroreningssituation som är oacceptabel. Förutsättningarna för att kunna återanvända massor inom det aktuella projektet men på annan plats än ursprungsplatsen behöver utredas i det fortsatta arbetet. Huruvida massor kan återanvändas på annan plats inom projektet ska bestämmas i samråd med

tillsynsmyndigheten. Eventuellt kan en särskild anmälan för återanvändning krävas.

Arkeologi:

Länsstyrelsen vill påminna om att för att godkänna MKB bör åtminstone avgränsande förundersökningar utförts av fornlämningar på sträckan (enligt diskussioner mellan Länsstyrelsen och Trafikverket under våren). Detta ärende har handlagts under tiden dessa överenskommelser gjorts och därför godkänns i detta fall MKB.

I fortsatt handläggning med andra sträckor kommer avgränsande förundersökningar (om applicerbart) krävas innan MKB kan godkännas.

Klimatförändringar:

Trafikverket bör se över texter som handlar om översvämning så att det blir tydligt vad verket utgår ifrån vid dimensionering och att rätt begrepp används på rätt ställe (tex 100 års regn och 100 årsflöde). Inför arbetet med vägplanen vore det bra att Trafikverket få ta del av SMHI:s beräkningar avseende översvämning vid Tidan. Detta bl.a. för att få en bättre förståelse för vald säkerhetsmarginal (+0,5 m).

För aktuell sträcka utgår Trafikverket från ett 100 årsflöde vid dimensionering för passagen över Tidan. Man skriver dock i text att passagen även klarar ett 200 årsflöde. Länsstyrelsen anser fortsatt att det kan vara motiverat att använda ett scenario med högre återkomsttid (än 100 år) vid större vattendrag som Tidan där varaktigheten av en översvämning kan bli längre. SMHI:s beräkningar för 100 årsflödet visar på en högre nivå än MSB:s 200 årsflöde. Det är bra att TRV väljer att utgå från det högre värdet.

Upplysningar

Miljö- och byggnadsnämnden i Mariestads kommun är tillsynsmyndighet för verksamheten under byggtiden och därefter.

Trafikverket kommer mot bakgrund av indikationerna på naturligt förhöjda arsenikhalter göra en kompletterande markmiljöundersökning avseende förekomst av naturligt förekommande arsenikhaltiga jordar under hösten 2020. Resultatet från undersökningen skall komplettera tidigare utförd markmiljöundersökning och ligga till grund för riskbedömning av miljö- och hälsorisker som kan uppstå vid planerat vägprojekt.

Länsstyrelsen anser att miljöundersökningen ska göras i samråd med Länsstyrelsen och tillsynsmyndigheten.

Detta beslut har fattats av planhandläggare Siri Himmelman efter föredragning av arkitekt Mehdi Vaziri. I den slutliga handläggningen har även Sven Arvidsson, Naturavdelningen, Henrik Persson, Vattenavdelningen, Carina Nyhammer, Miljöskyddsavdelningen, Stefan Gustafsson, Landsbygdsavdelningen, Madeleine Elisabethdotter Sjölander, Rebecka Thorwaldsdotter, Samhällsavdelningen, medverkat.

Siri Himmelman

Mehdi Vaziri

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Mariestads kommun

Länsstyrelsen/

Naturavdelningen

Samhällsavdelningen

Vattenavdelningen

Landsbygdsavdelningen

Miljöskyddsavdelningen

Samhällsbyggnadsenheten enligt expeditonslista